

Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) 2024-2027 -sopimuksen hyväksyminen

Kaupunginhallitus 16.09.2024 § 189

Valmistelija

talous- ja hallintojohtaja

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän seutuhallitus 28.8.2024 on hyväksynyt valmisteluryhmän ehdotuksen valtion ja Tampereen kaupunkiseudun väliseksi maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseksi vuosille 2024-207 ja päättänyt lähettää sen jäsenkuntien valtuustoille päätöskäsittelyyn.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) -sopimus on osa kansallista kaupunkipoliittikkaa ja se laaditaan seitsemälle suurimmalle kaupunkiseudulle - Tampereen kaupunkiseudun lisäksi Helsingin seudulle, Turun seudulle, Oulun seudulle sekä Lahden, Jyväskylän ja Kuopion seuduille. Sopimus perustuu seudun kaikkien kuntien ja valtio yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä ja yhteisten tavoitteiden edistämisestä.

Sopimuksissa keskitytään seudun kasvun ja saavutettavuuden edellytysten varmistamiseen infrastruktuuri- ja asuntotuotantoinvestoinneilla. Kasvun ja saavutettavuuden edellytykset varmistetaan riittävällä kaa-voituksella, tonttitarjonnalla ja tarpeita vastaavalla asuntotuotannolla sekä niitä tukevilla liikenneinvestoinneilla. MAL-sopimusmenettely on käynnistynyt vuonna 2010, ja käsillä on Tampereen seudun ja valtion 5. sopimus.

Tampereen kaupunkiseudun lähtökohdat sopimusneuvotteluihin ovat olleet Rakennesuunnitelma 2040+. Seutuhallitus on vastannut sopimuksen valmistelun poliittisesta ohjauksesta ja sen nimeämä neuvottelu-ryhmä varsinaisista sopimusneuvotteluista. Sopimuksen voimaantulo edellyttää sopimusehdotuksen hyväksyntää kaupunkiseudun kunnissa (Tampere, Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Ylöjärvi ja Vesi-lahti) ja valtion osalta talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa ja valtioneuvostossa.

Sopimuksella valtio osallistuu seudun liikenneinfrastruktuurin kehittämiseen seuraavasti:

- 55 miljoonaa euroa Pirkkala-Linnainmaa raitiotien suunnitteluun ja sen ensimmäisen vaiheen Partola-Niihama -toteutukseen sekä 3 miljoonaa euroa hankkeeseen kytkeytyvien alikulkujen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Lisäksi 0,5 miljoonaa euroa Ylöjärven suunnan raitiotien suunnitteluun.
- 4 miljoonaa euroa seudun junaliikenteen asemien ja seisakkeiden edistämiseen. Rahoituksesta arviolta puolet kohdentuu Sääksjärven, Messukylän, Ruutanan, Oriveden, Ylöjärven, Epilän ja Harjuniityn asemien esi- ja/tai ratasuunnitteluun sekä pitkän jätteen selvitysten toteuttamiseen. Puolet varataan toteutuksen käynnistämiseen kohteissa, joissa käynnistämiseen nähdään seudun ja valtion näkökulmasta edellytyksiä.
- 2,5 miljoonaa euroa liikenneturvallisuuden, kestävyuden ja pienten parantamishankkeiden edistämiseen valtion maantie- ja rataverkolla

Lisäksi sopimus sisältää 8,06 miljoonaa euroa tukea joukkoliikenteen palveluun.

Asumisen ja maankäytön osalta keskeiset sopimuskohdat koskevat kaavavarantoja, asuntotuotannon määrää ja sijoittumista, laadun edistämistä sekä eriytymien ehkäisyä.

Asuntotuotannon määrää tavoitellaan edellisen MAL-sopimuksen verran eli 13400 asuntoa ja sen kohdentamista 80% merkittävän kasvun vyöhykkeelle. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon osalta viitataan Rakennesuunnitelmassa 2040 + hyväksytyihin seudun omiin tavoitteisiin ja kuntakohtaisiin osuuksiin. Sopimuksella seutu sitoutuu päivittämään mm. eriytymiskehitystä koskevan tiedon ja laatimaan asumisen laatuohjelman.

Seudun elinvoimaosuuden osalta sopimus korostaa mm. seudullisesti merkittävien elinkeinoalueiden edistämisen puhtaan siirtymän investoinneille. Kaupunkirakenteelle ongelmalliset järjestelyratapiha ja puutermiinaali Tampereella ja Ylöjärvellä on huomioitu kirjauksina. Saavutettavuuden kannalta tärkeät valtatie-, raide ja lentoliikenneyhteydet on niin ikään kirjattu sopimukseen seudun prioriteetteina valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa huomioitavaksi.

Esitys MAL 2024-2027 sopimukseksi on liitteenä.

Toimivalta	hallintosääntö 23 §
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Juha Kuusisto
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus esittää, että valtuusto hyväksyy valtion ja Tampereen kaupunkiseudun välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen vuosille 2024-2027 liitteen mukaisena.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Kokouskäsittely	Reijo Kahelin poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana kello 16.22.

Kaupunginvaltuusto 30.09.2024 § 48
393/00.04.01/2024

Esittelijä	
Päätösehdotus	Kaupunginvaltuusto hyväksyy valtion ja Tampereen kaupunkiseudun välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen vuosille 2024-2027 liitteen mukaisena.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Kokouskäsittely	Antti Kivikko ja Sami Sainio poistuvat asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen kello 19.03.
